

Проблема міжособистісної комунікації незрячих людей та людей з нормальним зором в умовах економічних реформ

Радикальні економічні реформи, корінні зміни в суспільному житті, входження України в ринкові відносини ставлять нові вимоги для розв'язання проблем людей з особливими потребами.

Проте у зв'язку зі змінами у найважливіших сферах сучасного суспільства змінюється і погляд на людину. Суспільство все більше виявляє цікавість до закономірностей фізіологічного і психологічного розвитку людини, а також до способів спілкування між людьми.

Предметом мого аналізу є проблема міжособистісної взаємодії між людьми з обмеженими можливостями і здоровими людьми. Часто саме нерозуміння і взаємна недовіра між інвалідами і здоровими людьми, а також ставлення здорових людей до інвалідів є першопричиною недостатньої соціалізації і інтеграції перших у суспільство.

На жаль, у сучасному українському суспільстві широко поширена думка про інвалідів як про паразитуючу частину населення, яка живе за рахунок здорових «нормальних» людей. Маючи професію, володіючи потенціалом брати участь у житті суспільства, інвалід не завжди може реалізувати їх, тому що здорові люди не хочуть вступати з ними у контакт, не хочуть перейматися проблемами інших. У цьому полягає гострота і актуальність проблеми.

Дослідження, стосовно особливостей особистісного розвитку сліпих та їх реалізації у різних сферах життєдіяльності психологів, тифлопедагогів, дефектологів довели, що важкий сенсорний дефект – повна або часткова втрата зору як ядерна ознака такого типу аномального розвитку, – серйозно порушуючи взаємодію особистості з навколишнім середовищем, викликає низку вторинних і третинних ознак у структурі дефекту і позначається, зокрема, на розвиткові соціальних потреб, обмеженні соціального досвіду, виникненні певних характерологічних особливостей сліпої людини.

Одним з істотних чинників соціалізації інвалідів по зору є підприємства УТОС, на яких після закінчення спеціалізованих шкіл-інтернатів працюють більшість незрячих України. Часто саме через професійну діяльність на таких підприємствах відбувається комунікація сліпих людей зі здоровими. На жаль, мережа підприємств Українського суспільства сліпих останнім часом почала стрімко руйнуватися через економічні причини – в основному не витримуючи конкуренції. В результаті, інваліди по зору позбавляються робочих місць, що приводить до вимушеного пошуку нових засобів для виживання.

Затребуваним є пошук нових форм роботи з інвалідами по зору з метою оптимізації підготовки даної соціальної групи населення до повноцінного життя.

Повноцінне життя людини можливе лише за умов, коли вона не відчуває ніяких обмежень у виконанні життєвих функцій. Але якщо ці обмеження з певних причин виникають, спільними зусиллями цієї людини та її оточення вони мають бути усунуті.

Усвідомлюючи інвалідність як складне соціальне явище, зазначимо, що проблеми інвалідів можуть бути вирішені настільки, наскільки суспільство готове змінити своє ставлення до людей, які мають певні вади, щоб долучати їх до соціального життя.